

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Bérmertelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmertelve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben	Vidéken
Égész évre 12 frt	Égész évre 14 frt
Fél évre 6 „	Fél évre 7 „
Negyed évre 3 „	Negyed évre 3.50 „
Egy óra 1 „	Egy óra 1.20 „

Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.

Hirdetések díja:

Nyolcz hasábos petitor egyszeri hirdetésnél 6 kr.
Minden következéssel 4 „
Bélyegdíj külön 10 „
Nyitlér sora 30 „

Bécs és Budapest.

Arad, Julius 25.

A fővárosnak 1872-ben eszközölt egyesítése óta szokásos Budapestet Bécs versenytársának tekinteni, és mondhatnók, általában el van terjedve azon nézet, hogy Magyarország ifjú metropolisát ut fogja szárnyalni a „Kaiserstadt”-ot. Ezen nézetet szinte támogatják a három legutóbbi lustrum tapasztalatai, mert ezen idő alatt megállott Bécs fejlődési menete, míg Budapest rohamosan haladt előre és nem egyszer hangzott fel a panasz a bécsi lapok hasábjain, hogy Budapest lesz az egykori birodalmi főváros és most is császári szék-város megőlé betűje.

Mi magyarok csak örülhettünk ezen fordulatlannak, és örvendünk is kellettél többet. Áltattuk magunkat, hogy csakugyan lehetséges lesz a büszke Vindobonát legyőznünk és Budapestet a monarchia legnagyobb városává tennünk. Benne van a magyar ember természetében, hogy azt megőrül és könnyen hiszi el hat, ami egyszer óhajképpen megfogamzott szívében.

Csak a legutóbbi hetek hozták meg ezen téren a kijózanodást. Bécs még nem szünt meg fejlődni, csak pihenőt tartott a hetvenes évek óriási fellendülése után. Emlékeznünk csak vissza. Alig több husz esztendőnél, hogy lerombolták Bécs várfalait és felépítették a monumentális Ringstrasset, melynek a formadalmi szemponttól az operaházig terjedő része — ebbe esik a város háza, a parlament, a muzeum, az új királyi vár, az új burgszínház — az egész világon páratlanul áll.

Óriási helyi közlekedési hálózatot létesítettek, mely összeköti a város minden zugát, de még a legtávolabb eső külvárosokat is a közúttal és az ezzel kapcsolatos fő közlekedési és forgalmi pontokkal. Véges-végig csatornázták a nagy terjedelmű várost és lehozták a hegyekről a híres Hochquellenwassert, melynél kitünőbbet sehol sem isznak. A kaszárnyákat kitelepítették a város belsejéből és a humanitarius intézetek egész seregét állították fel. Mindez megszámlálhatatlan millióba került, sőt 1873-ban nagyban közrejártszott a tőzsedel krach előidézésében. A krach utóhatását idővel paralyzálták és Bécsnek megmaradt az előző virágkor monumentális vívmányai.

Ha ezen rengeteg terjedelmű és értékű újításokhoz hozzászámítjuk, hogy Bécsnek évszázadok óta felhalmozott műkincsei, világhírű műzeumai, könyv- és képtárai, sok száz esztendő monumentális régiségei, temérdek valóban művészi kivitelű szobrai, lépten-nyomon pompás sétányai és parkjai, páratlan szépségű praterje, pompás környezete és — bár utóljára említve, nem utolsó — rendíthetetlen szilárd híru, világra szóló egyeteme van és hogy mégis csak az udvar állandó székhelye: be kell vallanunk, hogy önánítás volt hinnünk, hogy Budapest képes lesz Bécsset egyhamar tulszárnyalni.

Hiszen mindaz, amit Budapest az alkotmányos korszak beköszöntése óta csináltak, Bécsben már régen megvan, és még egy felszárad kell ahhoz, hogy oda jussunk, ahol Bécs már husz esztendővel ezelőtt volt és igen természetesen még ezen felszárad mulva sem lesznek meg Budapestnek azon nevezetességei, melyekkel Bécs több százados fejlődése folytán dicsekedhetik, mert lehet ugyan rohamosan várost építeni, de nem lehet soha az ilyen máról holnapra született világvárosnak megadni a történelmi mult elbájoló zománcát.

És nézzük csak még egy kicsit közelebbről Bécs fejlődési menetét. Megteremtették a szükséges világvárosi közlekedési eszközöket, vízvezeték, csatornázási, köztisztasági, világitási, szóval közegészségi és közgazgatási téren megterették minden lehető, és most, midőn az új udvar szilárd alap, midőn az új üdvös intézmények már meggyökeresedtek és megdönthetetlenek, pihent és ujjalt erővel hozzálatnak a város kiterjesztéséhez és az összes külvárosokat, melyek már egészen a főváros vámsorompóiig terjednek és összességükben annyi lakót számlálnak, mint Budapest, belevonják a községi kötelekükbe, kiterjesztik rájuk kipróbált áldados közgazgatásukat és egyszerre majdnem megkettőztetik a város területét s lakosságát és így életerejét és fejlődési képességét is.

Mint állanak már most az ügyek Budapestben? Rohamosan megalkották itt a külső mázólást, csináltak Andrássy-utat, körutat, emeltek tömön-telen középületeket, több-kevésbé sikerült szobrokat, az utcákat kikövezték, szóval odavetted idegent, hogy egy esetleg megdöbbentő idegent gondos óvatossággal csupa szép, modern

utczán lehessen keresztülvezetni és neki egy, legfeljebb két napon át nevezetességeket mutogatni, ugy, hogy az idegen, számba véve meg Budapest pompás természeti fekvését, udvarias elragadtatással világvárosnak deklarálja a magyar fővárost.

Ellenben nincs a fővárosnak az elegáns utcaburkolat alatt sem modern csatornarendszere, sem állandó vízvezeték, a városnak csak egy része — ha a nagyobbik is — van még csak gázvilágítva, a köztertek kicsinyek és különben alig vannak, az utcatisztítás rendszere primitív és a helyi közlekedés épen-séggel nem felel meg egy főváros méltóságának. Olyan gyarló társas-kocsit keresve is alig talál az ember, mint Budapestben uton-utfelen látunk. A közvasuti hálózat — körülbelül még fevsnyontja Budapestnek — még nagyon hiányos és vannak még egész városrészek, mint pl. a belváros, hol még semmiféle vasut nem közlekedik.

A természete fejlődési vonal, a Duna terme is meg van csonkítva; az egész ferencvárosi part közraktárakkal és vasutakkal van beépítve, ugy, hogy a város fele el van a Dunától zárva. Más irányban meg alapítanak a környéken szerte telepeket, melyek még száz év múlva sem lesznek szerves összefüggésben a várossal, és magában a városban ott hagyják a régi utcákat. Az építkezések a városban sem mindig szerencsések, mert például az óriási alkalmatosságokkal épített központi pályaudvar még ma sem felel meg céljának és nemsokára újjal lesz pótlándó. A kaszárnyák kitelepítési ügye hosszú évek óta stagnál és ugy az Ujváros, mint a Károly-kaszárnya még ma is ott díszel-lenkednek a város kellő közepén és akadályozzák a kiépítést, éppen ugy, mint az osztrák-magyar államvasutak pályaudvara, mely a várost épen-séggel kettéhasítja és a fejlődést a Rákó irányában gátolja és még évtizedeken át gátolni fogja.

Vége-hossza nem volna, ha fel akarnók itt sorolni az összes hiányokat és mulasztásokat; különben elég lesz ebből ennyi, hogy levonhassuk a következtetéseket.

Az állam óriási vasuthálózatának központosítása által, az ország áldozatkészsége által megadták a lehetőséget, hogy Budapest igazi nagy város lehessen; meg is csináltak lát-

szólagosan olyannak, de a fordított végén fogták meg a dolgot.

Megvan a külső tetszetőség, de nincs meg a belső egészséges alap, és ha Budapest szerencsés fekvése és hasonló kereskedelmi konjunkturái segítségével tényleg oda akar jutni, hogy Bécsnek komoly versenytársa legyen szakítani a messze jövőben: akkor szakítani kell a mostani rendszerrel, be kell szüntetni a külső fény kifejtésére irányuló működést és intenzíve a belső szervezet erősítését kell siettetni.

Felesleges új palotasorokat emelni és terjeszkedni a környéken; e helyett vízvezeték, csatornahálózatot, egészséges helyi közlekedést, köztereket, nagyobb-szerű kórházakat, lelencházakat és még sok más effélet kell létesíteni, és csak ha meglesznek mind-ezen egészséges előfeltételek, akkor lehet ismét a külső pompa növelésére gondolni.

Követni kell Bécs példáját, meg kell vetni az alapot és csak azután tovább építeni, ki kell küszöbölni a hiányokat és csak akkor új vívmányok után törekedni, és idővel meg-jön majd az erő és képesség, beáll-hatni a régi világvárosok sorába versenytársnak, és ha Budapest intező körei oly szeretettel csüggnék városukon, mint az ország minden áldo-zatra kész lakossága csüggnék a főváros-n, be is fogják látni a mondottak helyességét, okulni fognak a Bécsből jött hatalmas intésen, szerényebbek lesznek ezental szóban és serényebbek tettben, és el fogják érni azt, a mit régtől fogva meglevőnek szeret-tünk kürtölgetni.

Az 1891. évi állam-költségvetés. A pénzügyminiszterumban az idő szerint a bányászat költségvetésére vonatkozólag foly-nak a bányaigazgatósákkal a tanácskozások. S mielőtt a tanácskozások befejezettek, a pénzügyminiszterium egész költségve-tése, azután pedig az egyes miniszteriu-mok költségvetései fognak egybeállítani, ugy, hogy az 1891. évi összköltségvetést már a jövő hó végével a miniszteri ta-nács tárgyalás alá veheti.

Legujabb posta.

— **Ferdinánd fejedelem.** A párisi „Temps” levelezője Karlsbadból több hírt közöl, melyek a bolgár fejedelem egyik bizalmas emberétől, aki fel volt hatalmazva, hogy a fejedelem nevében különböző nyilatkozatok tegyen. E hírek szerint a lemondásról szóló hírek

ko holtak, a kura befejezése után a fejedelem elhagyja Karlsbadot, tán meg-szakítja útját, de legkésőbb augusztus 5-én vagy 6-án Szófiában lesz. Itt a meg-bizott közbevetőleg ezt mondá: „Oh, a bolgárok sokkal boldogabbak, hogy ő felségét bírhatják, semhogy eszükbe jutsa az országot a fejedelem elől el-zárni. Ellenkezőleg, ünnepeimre készül-nek fogadni őt.” A fejedelem bizalmas embere továbbá a következő, sokat sejt-tető dolgokat mondá: „Bulgária tényleg szabadnak érzi magát; természetesen so-kan azt óhajják, hogy az, ami tényleg létezik, vétsék bele az európai nemzetközi jogba. Egy a nép-akarattól támadt és a nép akaratán nyugotó kormány nem térhet ki egészen az óhajok elől. Csupán azt kötelessége megakadályozni, hogy a tüntetések alkalmatlan időben ki ne tör-jenek.” — Koburg Ernő hercegről a fejedelem bizalmasa megjegyezte, hogy a neki tulajdonított dolgokat sohse monda. Különböben a herceg véleménye teljesen egyéni: Ferdinánd ma se nem Koburg, se nem Orleans, hanem a tetőtől tal-pig mondhatja azt, ami neki tetszik, ő nem függ se Gothától, se Schönhauser-től (Ezalatt a Hamb. Nachrichten-ben meg-jelent Bismarck-czikki őrtenő), hanem függ akaratától a népek, mely őt fejede-lmévé választotta.

Táviratok.

— Kállay dicsőítése. —

Sarajevo, jul. 25. (Saj. tud. táv.) A községtanács ma tartott ünnepélyes ülésé-ben Essad effendi Kulovic, aki ez ideig ellenzéki volt, a jelen levők lel-kesedése közt azt indítványozta, hogy a főváros Kállay miniszternek, a város és az ország iránt szerzett érdemei elia-mérésével, Szerajevóban emléket állítson. Az indítványt nagy tetszéssel egyha-ngulag elfogadták. E határozat nagy jelentőségű, mert a kelet népe na-gyon fukar az ovációk adásában. A ha-tározatot általános helyesléssel fogadják. **Sarajevo, jul. 25. (Saj. tud. táv.)** Kállay miniszter a leghatározottabban visszautasította a községtanács azon ha-tározatát, hogy neki emléket állítsanak, és kijelenté, hogy teljesen meg van ju-talmazva azzal, ha a nép elismeri, hogy a kormány csak javát akarja és a kormányt ebbeli működésében támogatja. (Tetszés.) **Sarajevo, jul. 25. (Saj. tud. táv.)** Kál-lay rendeltetére a kormány görk időkre eltörölte a szőlőművelést. Új szőlőültetvé-nyek tíz évi adómentességet élveznek.

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZÁJA.

Julius 26.

A bankári üzlet technikája.*

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczaja. —

I.

Az uralkodó tudományos felfogás sze-rint a pénzintézetek és bankók főfeladata a következő: Egy nép megtakarításait kamatozó tőkebetétek alakjában vagy folyó számlán magukhoz vonni s az így reájuk bízott összegeket hitelezés útján ismét a mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem céljaira átvezetni.

Ha azonban ezen elméleti ideált össze-hasonlítjuk a valósággal, azt látjuk, hogy a pénzpiacok nagy központjain a fonto-sabb pénzintézetek létesítése és fejlesztése semmiképp sincs ezen egyes hite-lezés gondolata által áthatva, elannyira, hogy például a budapesti, bécsi, berlini st. világpiacon pénzintézetek, melyek most már az ifjúkori fejlődés első fázisain tul vannak, nyereséményük nagyobb részét nem egyedül a pénz átvétele és kikölcsön-zésének köszönik.

A giro- és check-forgalom mellett, a mivé a fentebb körvonalazott letéti üzlet a kereskedelemben fejlődött, a banküzlet

* Szándékosan nyitunk éppen e rovatban tért az érdekes témának, mert azt találjuk, hogy az ily természetű fejtegetések is tarthatnak szélesebb körök ügyelmére igényt. A közgazdasági rovatban csupán a szakértők figyelmét kellene fel ez ér-deknek, kiváló szakszerűséggel írott előző közlemé-nyük; azok részére pedig új dolgok nem mon-datnak. Az értékpapír-birtok ma már a lakosság oly széles rétegeit érinti, hogy kiképzés fel kell használni az alkalmat arra, hogy a kulisszák mögé egy pillantást vetthessen. Szerk.

szokásos keretén belül, úgy, amint azok Angol- és Franciaországban már régtől fogva észleltettek, új üzletágak kezdenek jelentőséget nyerni és pedig nemcsak Né-metországban, hanem immár nálunk is.

Ezen feltűnő jelenség mindenekelőtt magyarazatot követel.

Kérdezzük meg csak Németországban vagy akár nálunk is azon embereket, kik oly nagyán után huznak jövedelmet, mely iparuk vagy üzletükben nem forgatják, hogy hol van az elhelyezve, a következ-kről nyernünk meggyőződést: Csak ne-hányan lesznek olyanok, — nálunk per-se aránylag többen — kik pár száz vagy ezer forintnyi megtakarításukat vagy kis örökségüket a takarékpénztáraknál kama-tozásra helyezték el; azért mondjuk, nálunk többen, mert nálunk a takarékpénztáraknál még lehet 4 $\frac{1}{2}$ %-5%-ot kapni, holott német szomszédainknál a takarékpénztárak 3-3 $\frac{1}{4}$ %-nál többet nem fizet-nek. Hasonló okból nagyobb nálunk a vásárlási kedv ingatlanokra, amelyek jö-vedelmességére szintén túlhaladja a kül-földi ingatlanokét. Ellenben gazdagabb szomszédainknál, de nálunk is terjed a szokás, a megtakarított tőkétet jövedel-meztetni értékpapírok vásárlása útján. He-lyes megválasztással az értékpapírok bir-toka sok előnyt nyújt. Könnyen megosztha-tó, átruházható és kölcsönzés esetén gyorsabban és olcsóbban jut az ember pénzhez. Ezen előnyöknek köszönik gyors elterjedésüket és a közkedveltségét.

Az értékpapír-vásárlás szokásához a banküzlet is alkalmazkodott. Külön üzlet-ággá vált a tőkepenzes értékpapírjainak őrizetét és azok kezelését elvállalni. Míg nálunk az értékpapír-tulajdonosok saját

értékpapírjaikat maguk őrzik és kezelik, addig a nagyobb központok, mint Fran-czia- és Németországban, Bécsben és Bu-dapestben, általánosan megszokott dolog, ezen teendőket egy megbízható bankárnak vagy pénzintézetnek átengedni. Így a mult év végén az osztrák-magyar bank őrizetében 375 millió forint névértékű, a német birodalmi banknál 1900 millió márká névértékű értékpapír volt letétben kezelés alatt. Így tart a legtöbb keres-kező, gyáros vagy gazda az egyik vagy másik pénzintézetnél értékpapírokat de-ponálva, hogy részint az őrizet és keze-lés veszélye és fáradalma alól magát felmentse, részint hogy a letéteményezett biztosítókra szükséglet esetén előlegeket nyerhessen. Ha a vagyonosok ezen osztálya az illető pénzintézetnél e mellett még egy készpénzbeli készletet is kama-toztat, ugy az ilyen számla az értékpapí-rok jövedelmével gyarapodva, azon össze-gek képviseli, mely rendelkezés- és újabb elhelyezésre vár. Így képződnek és kezel-tetnek a megtakarítások, melyeknek kezdő láncazseme a jövedelemből félretett forint, végszeme pedig a bankár elleni folyó számla követelés, mely szinte új értékek-ben vár elhelyezést, hogy növelni segítse a jöllétnék indult helyes gazdálkodást. A lényeg állandóan nem a jövedelem ma-gassága, hanem az önmegtartózással pá-roslult okserzi beosztás. A rente birtoko-sait Francia- és Németországban nem egyedül a vagyonosabb osztályok között, hanem a nemzet minden osztályában fel-találjuk, mert a 600 márkás (800 ft) évi jövedelemből éppugy tudnak megtakarítá-sokat félretenni, mint a 60,000 márká évi jövedelemből.

De ott, hol a takarékosági hajlam nem fejlődött ily irányban, hol csekély azok száma, kik szükségét érzik, évi megtaka-rításukat magasabb kamattal mellett gyü-mölcsoztetni, mint amilyent a takarékpénztáraknál kapnak, ott maguk ezen takarékpénztárak szornálnak rá a kezelé-sükre bízott tőkéknek egy részét értékpapírokkal elhelyezni, tisztán azon módon, amint ezt Németországban majdnem minden egyes magánember teszi.

Egyébként nemcsak ezen körülmé-nyek maguk okozták, de a pénzüzlét úze-mében beállott lényegesebb változások, mint a hitelezésben szükségesnek mutat-kozott nagyobb óvatosság, a pénzügytők közszaporodásával keletkezett élénkebb verseny, és a kamattal folytonos hanyatlása is hozzájárult ahhoz, hogy a rendes banküzlet jövedelmességé megcsökkenett s ennek kö-vetkeztében éppen a legerősebb bécsi és berlini bankintézetek más jevedelmi for-rások után néztek. S azon nagyobb bank-házak számára, melyek üzletükben elég szabad mozgást engedhettek meg ma-guknak, de a börzejárástól tartózkodni akartak, akadt is egy új jöve-delmi forrás azon feladat teljesítésében, hogy a tőkepenzes értékpapírokkal lás-ság el, melyek állami vagy törvényható-sági kölcsönök átvállalása útján új vállalatok létesítése folytán vagy konverziók alakjában jutottak az értékpiazcra és on-nan az új tulajdonosok kezébe.

A banküzlet ezen ága újabban külö-nösen Berlinben és a német piacokon lé-pített előtérbe, hol rendkívüli virágzásra jutott, habár az ma már ott is sok meg-gondolásra adhat okot. És ezen üzlet jö-vedelmességé el nem tagadható. Elis-

merve készségesen, hogy a német piacok-on az utolsó két évben az iparvállalatok keletkezése lázas elhamarkodással a szük-ségletnél gyorsabban érte egymást, hogy még az idegen államkölcsönök különböző nemei is gyakran halmokat követtek egy-másra, mint amennyit a nagy német bir-o dalom hatalmas megtakarításai fedezni tudtak volna. De mindamellett nem szá-bad a pillanat hatása alatt, annak időle-ges tülhajtásai miatt, ezen üzletágat egy-szerűen a börzejárással egy nivóra helyezni, vagy éppen azt ellenszenvbőlég-szen ignorálni.

A banküzlet elméletének tudományos követelményeit rosszul értelmeznők, ha a pénzintézetek tevékenységének éppen csak egyik formáját akarnók mint lényegest és jogosultat elismerni s minden egyébét, mi szintén a tevékenység jogosságával jár, egyszerűen mellőznök. Maga a gyako-rlati gazdasági politika, ha egyszer az állam viszonyát a pénzintézetek tevékeny-ségével szemben ismét bolgogatni fogja, kénytelen lesz foglalkozni azon kérdéssel, hogy vajjon azon bankári teendőkét, melyeknek gyűjtőneve a finanszirozási ügy-letek (Emissionsgeschäfte), csupán vélet-len mesterséges okokra vezesse vissza. Azon különböző bankműveletek, melyeknek közös fogalma közvetítőkként szerepelni az értékpapírokat vásárló kö-zönség és a kölcsönvevő államok, váro-sok vagy részvénytársulatok között, kik czimteleket hoznak kibocsátásra, és rész-letekben mutakozó kibocsátások mellett egy közös ismérvel bírnak. A legtöbb esetben t. i. ezen üzletek nem egyes cég, hanem egységes vezetést mellett több cég

Budapest, jul. 25. (Saj. tud. táv.) Ábrányi Emil orsz. képviselő, ki ma hosszabb külföldi utra indult, megkérdegetta a jövő héten Friedrichsruhában Bismarckot, aki ifjabbik fia útján levélben tudatta vele, hogy elfogadja látogatását.

— Az angol alsóházról. —

London, jul. 25. (Saj. tud. táv.) Az alsóház tegnapi ülésén Fergusson államtitkár beszédében kifejtette, hogy Anglia tárgyalást folytat Franciaországgal és Portugáliával a határrendezések iránt, hogy biztosítva legyen az esetleges félreértések és valamely más hatalmassággal való háború veszélye ellen. Szólag tagadja, hogy az angol-német egyezség mögött valamely titkos egyezmény léteznék. A kormány, bár megszüldítai óhajta a Németországgal való barátságot, nem tért el eddigi politikájától. A legutóbb tartott rabszolgásgallessen értekezlet bizottsága annak, mily gondoskodással viseltetnek Európa hatalmasságai Afrika boldogulása iránt. Szólag bizton reméli, hogy az értekezlet műve nem fog megtörni az értekezleten résztvevő hatalmak egyikének is nézeteltérésén. A zanzibári protektorátust illetőleg megjegyezte Fergusson, hogy Franciaországgal folytatott tárgyalások Anglia a protektorátust átvételével nem arra fog törekedni, hogy akadályokat gördítsen valamely más hatalom kereskedelme elé, hanem hogy Zanzibárt a rabszolgakereskedés elnyomásának bázisává tegye. Gladstone kijelenti, hogy nem akar ellenzéki álláspontot elfoglalni a Helgoland átengedése vonatkozásban egyezményrel szemben, mert az az érdekelt felek mind-egyikére nézve előnyös. A kormány azaz, hogy kikéri a parlament jóváhagyását a terület átengedésére nézve, konstitucionális precedens esetet teremt, melynek óriási következményei lehetnek. Ez okból nem fog részt venni a javaslat további tárgyalásában. Gaschen sajnálja, hogy Gladstone nem vesz részt a javaslat tárgyalásában, noha oly melegen pártolja az egyezményt. Ami a konstitucionális precedens esetet illeti, a brit nép parlamentjének többsége helyesli, hogy a kormány kikerje a parlament véleményét, midőn arról van szó, hogy átengedések egy terület béke idején, nem pedig a háború kezdetén alatt. A kormány elvállalja ezért a felelősséget, noha elismeri, hogy ezzel az eljárással elterti az eddigi gyakorlattól, de ezzel nincs feladva a korona praerogatívája, hogy önállóan köthessen szerződéseket. Ejjékor a javaslat tárgyalásának folytatását mára halasztották.

— Munkácsy kitüntetése. —

Páris, jul. 25. (Saj. tud. táv.) Munkácsy Mihály festőművészt a becsületrend kommandőrévé, Gruzik festőt ugyanez rend tisztjévé és Burawski nizzai osztrák-magyar konzult a becsületrend lovagjává nevezte ki.

Naptár.

Julius 26. Szombat. Róm. kath. naptár: Anna. Protestáns naptár: Anna. — Görög-országi naptár (Julius 14.): Aquila. — A nap két 4 óra 30 perczkor, nyugszik 7 óra 12 perczkor.

Időjárás.

Légnyoás: reggel 7 órakor 761.2 mm. délután 2 órakor 760.7 mm. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° +17.3, délután 2 órakor C° +25.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután 2 órakor DN. 4. Frösz: reggel többnyire borult, délután felborult. Csapadék az utolsó 24 órában: 0 mm.

egyesülése után vállaltak el. Persze az ily nagyobb szabású tökélerők egyesülése, az úgynevezett konzorciumok és szindikátusok más célokra is, u. m. spekulácziós műveletekre is kiterjedhetnek, de működésük ezen irányát nem kívánjuk megvilágítani, csupán olyanokkal foglalkozunk, melyek azon célból alakulnak, hogy a tökélerhelyezési szükségletet kielégítsék.

Mindazon pénzügyi műveletknél, melyek az egész európai pénzpiacra fordulnak, Angol-, Francia- és Németország legnagyobb bankházainak oly sajátosságos tagozatgyejesülését tapasztalhatjuk, amelyek intező megbízottjaiként kifelé gyakran csak egy vagy két bankház szerepel. Ezen nagy internacionális konzorciumokon belül pedig minden országban külön-külön csoportok alakulnak, melyeknek fejei aztán a kölcsön megkötésénél mint szerződő felek szerepelnek. Ugyanezek viszont az alvállalkozó társakkal megszűtik a részesítést és az azzal járó anyagi felelősséget, a bankvilág többi részének érdekelttségét a tervezett tőzlet sikerének előmozdítására ez uton is megnyerni igyekeznek. A távol álló ily esetben könnyen azt következtetheti, hogy azon cégek, melyek az aláírási tervezetben mint végzési helyek szerepelnek, eredetileg a kölcsön átvételénél már mint részeseik működtek közre; ez azonban nem mindig így van.

Gyakran az első átvételi konzorciumhoz oly cégek tartoznak, melyek vagy nincsenek azon helyzetben vagy nem is szándékoznak az értékpapiroknak a végén bekövetkező nyilvános eladásánál segédkezni, vagy nevével a nyilvános-

A kiállításról.

Mint már jeleztük, az aradi kiállítási bizottság több tagja: ifj. Kristóry János elnök, Domány József, Stoll Károly, Varga József, Kotsis Lajos tagok Temesvárra utaztak, hogy ott személyes meghívásokat eszközöljenek.

Mint nekünk Temesvárról írják, mindenek előtt a város polgármesterét keresték fel. Csak a h. polgármestert, Nagy Lászlót találták, Telbisz nem lévén a hivatalban.

A meghívást ifj. Kristóry elnök végezte s az ő szavaira válaszolva, Nagy László h. polgármester előadta, hogy Temesvár város nagy szimpátiával viseltetik Arad iránt és a munka szép ünnepén jelen lesz Aradon, de viszont reméli, hogy a legközelebbi években Temesvárról létesítendő kiállítás iránt az aradiak is jóindulattal fognak tanusítani és résztvevőkkel emelni azt.

A deputáció tagjai ezt a nyilatkozatot élénk tetszéssel fogadták.

Innen a megyeházhoz hajtatott a küldöttség. Molnár Viktor főispán éppen ott időzött a megyeházán. Ugy őt, mint Deschán Achil alispánt személyesen meghívták. Mindketten megígérték, hogy ellátogatnak Aradra.

Ezután Németh József püspököt, majd a hadtestparancsnokságot, továbbá Eisenstädter kamarai elnököt és Hintersseer ipartestületi elnököt keresték fel. Mindenütt a legbarátságosabb fogadtatásra találtak.

A bizottság ezután kilátogatott a temesvári részvény-szerűződésbe is, mely az aradi kiállítás vendéglőjét építette s melyben egy árú pompás sörét fogják elárúsítani.

Itt Fest lovag fogadta őket szívesen, és vendégszerető házához hívta meg a küldöttséget. Mondanunk sem kell, hogy a nagyszerű kollációzás közt számos felkötő is mondatott.

A kiállítás főépülete pompásan fog kinézni. Most, hogy felrakták a czimert, mindenik czimer és felirata mellé egy-egy zászlót helyeznek az illető megye és város czimerével. Ez az élénk színezet nagyban hozzájárul a kiállítási terület szépségéhez.

Fábián Lászlóné főispánné tegnap Nachtnébel Ödön kisérétében meglátogatta a kiállítást. A méltóságos asszonyt és társnőjét E. Illés László kiállítási titkár fogadta és kalauzolta.

Nevezetes virágok sem fognak hiányozni kiállításunkon. Károlyi Tibor grófnak van egy óriási agaveja. A virág most augusztusban lesz 100 éves. Az agave tudvalevőleg száz esztendőben nyit egyszer, s mintha ez az agave csakis az aradi kiállításra várt volna, éppen augusztusban fog virágzani.

A nemes gróf átengedte ezt a ritka virágot a kiállításnak. Scherhag J. a kiállítás kertésze tegnap kiutazott a virágért Mácsára. Az óriás virág vázája

ság elé lépni. Megfordítva is előfordul, hogy az átvéő első konzorcium maga a kölcsönt egy bevezető szindikátusnak engedti át, amelyben a régi tagoknak csak egy része találkozik ismét vagy esetleg egy sincs közöttük. Továbbá kisebb kibocsátásoknál előfordul, mint p. városi kölcsönknél, hogy a kölcsön átvéőjeként egyetlen egy pénzintézet lép fel, míg az aláírási átvételére a saját s néhány részeseinek pénzárán kívül, maga az illető kölcsönvéő város pénztárát jelöli meg. Ezek szerint bár nem az egyedüli, hanem legkönnyebben megmagyarázható eset az, ha egy és ugyanazon szindikátus az újonduat kölcsön-kötvények átvételét és azoknak tovább adását a magánvéők kezébe teszi le.

Mi tehát a jellemző tartalma azon szerződéseknek, amelyekkel kölcsön-átvételek vagy részvény-társaságok alakítására vállalkozó szindikátusok létesítenek, és minő az ily társas ügylet rendes lebonyolítása?

Magában véve a legegyszerűbb eljárásnak az mutatkozik, amely szerint a konzorciumnak minden egyes tagja a daraboknak egy bizonyos mennyiségét fix átvéősi és aztán szabad választása marad, vajjon azok ismét eladását mikor kívánja foganatosítani, vagy maga tartja meg az átvéő darabokat. Ezen közelféő egyszerű eljárás azonban nem szokásos és Németországban most egyáltalán nem kedvelt. Ellenkezőleg már a legegyszerűbb kölcsönügyleteknél rendszeren egész más tippussal találkozunk.

Pless Mör.

olyan, mint egy meglehetősen nagy szoba, és hat ökor fogja azt a vasutól a kiállítási telepre vinni.

Gömör Gyula polgártársunk szintén hozzájárult a kiállítás emeléséhez egy óriási kaktusszal. A remek példány szintén díszére fog válni a kiállításnak.

A kiállítási bizottság végrehajtó bizottsága ma délelőtt 10 órakor ülést tart fontos ügyek elintézésére. Nevezetesen, most fogják megállapítani a miniszter fogadtatásának részleteit és a bankett idejét, helyét és árát. Arról van szó, hogy ily nagy ünnepély le ne folyjon — pezsgő nélkül.

A kiállítás rendezői ugyancsak locsoltatják a telepet, hogy ellenuloyozzák a nagy port. Nincs is panasz a kiállítási területre nézve. De van annál nagyobb a város ellen, mely nagyon elhanyagolja a kiállításához vezető poros utat. A kiállítás a város részéről mégis csak megérdemelne talán egy kis vizet.

A borpavillon szintén kezd népesedni. A pompás állványokon — melyek Zeiler aradi asztalos műhelyét dícsörik — egymás után jelennek meg a boros és konyhakör palaczkok.

Kiállítottak eddig: Schulowsky herceg pankoti uradalma, Nádasdy Ferencz gyoroki uradalma, Kaufmann és Fejér Gyorokról, Hacker Ferencz Kecskemétről. Ez utóbbi tisztán konyakot állított ki. Dományi és Andrányi ez épületben egy-egy pavillont fognak birni.

Ebben a pavillonban Bauer Henriknek van regale-joga. Pompás sör és bort mér ki és valóságos jótéteménye ez a kis vendéglő a kiállítóknak és munkásoknak.

A főépületben közérdeklődés tárgyat képezi Steinitzer J. aradi rézműves pálinkaüsterje, mely szabadalmozott találmány, vízfürdővel egybekötve. Az edény ürtartalma 20 liter. Bizonyára egyik díszre lesz a helyi iparnak.

Az apró csicserőknök az első dobolásra és hírlapi közleményre olyan habba állottak ösze, hogy a kiállítási bizottság tegnap beszüntette ezek felfogadását. Eddig már 110 gyermek jelentkezett a kalauzolásra. Mint már említettük, ezek a gyermekek számkokkal ellátva, a vasutnál várják az érkezőket és háza kalauzolják. Ezért és a csomagok vitelért-joguk lesz rendes hordár-díjat szedni.

Papp Béla, a kiállítás fényképésze, megkérte a kiállítási bizottságot, engedje meg, hogy a bizottságok csoportképben lefényképezhesse, élükön Baross Gábor miniszterrel.

A bizottság ebbe beleegyezett és fel fogja kérni Baross Gábor minisztert, hogy a csoportképben részt venni kegyeskedjék.

Barcsay Kálmán Hunyadmegyéből tegnap Aradra érkezett, hogy az ő személyes felügyelete alatt rendezzék be a hunyadmegyei gazdasági kiállítás tárgyait, melyek vele érkeztek és pedig 3 waggonnal.

Hasonlóképpen Hunyadmegyéből városunkba érkezett Kun Istvánné grófné férje kíséretében. A grófné felügyelete alatt fognak berendezni a kiállításnak két szobát hunyadmegyei háziipar-cikkkekkel s ezekben 6 hunyadmegyei alakon fogják bemutatni a szingazdag népviseletet. Oláh asszonyok igen szép függönyökkel fognak brilliozni.

Walsér Ferencz budapesti gépgyáros a gépcarnok és a zsüri-pavillon között levő téren nagy szivattyu-telepet fog felállítani, hogy azok gyakorlati használatát is bemutatassa a közönségnek. A szivattyu-telep igen érdekes része lesz a kiállításnak.

A kiállítási tárgyak folyton érkeznek és a vasut dícsérétére legyen mondvá, olyan vigyázatot tanusítottak, hogy alig egy pár tárgy sérült meg. A sérüléseket jegyzékbe vették, nehogy aztán a kiállításnak tulajdonítsák.

A zenepavillont Probszt Ferenc és fia tegnap fejezte be. A csinos építmény díszére válik a kiállításnak és most már csak az kell, hogy — katonazene játszó benne.

Szentlányfalva község szintén hozzá kíván járulni az aradi kiállítás sikeréhez. Elhatározták, hogy a kiállítási bizottság által meghatározandó napon Szentlányfalván nagy népünnepet rendeznek löversenygyel együtt.

A beléptidő az összes látványosságra 40 kr lenne, melyből 10 kr sorsjátékra fordítanák s a sorsjátékoknál — kiállítási sorsjegyeket lehetne nyerni.

Egy 80 tagu rendező bizottságot alakítottak, melynek elnökévé Ortutya Gyula központi szolgabíró, alelnökévé pedig Szondy Géza ev. ref. lelkészrt kérték föl.

Nagyf. Szondy Géza ezt a tervet tegnap jelentette be a kiállítási bizot-

ságnak, kérve azt, hogy a szentlányfalvi népünnepelet, mint a kiállításához tartozót, venné fel a programjába.

A bizottság erre késznek nyilatkozott. A mulatság vagy augusztus 24-én, vagy 30-án esnék meg, s miútt mondtuk, egy-negyed része az aradi kiállításra lenne fordítva, a többi pedig a költségekre. A mi még fennmaradna, azt a szentlányfalvi iskolára adnák.

A különböző versenytörő állásokra aradi ur embereket fognak felkérni.

A muatság ezeken az alapokon nagy sikerűnek ígérkezik.

Uj és eredeti!

Az aradi kiállítás alkalmából néhány tehetséges helyi író egészen új és eredeti ötletre jött és annak keresztültételére szánta el magát. Elhatározta ugyanis, hogy a pikantériát hajhászó és minden jelentéktelen semmiséget szenzációvá felfújó lapok számára alkalmi cikkekkel fog raktáron tartani és olcsó áron bocsátja e speciálisokat áruba, midtál fel lesznek mentve a riporterek azon kényszerűség alól, hogy baktisek uszonniáról, az utcán sétáló hölgyekről, falusi román parasztok szerelmi ügyeiről, szép aradi leányokká" avanzsított cselédés és szobaleányok kalandjairól desperatus hangulatu cikkekkel írjanak.

Ertesüléseink szerint raktáron lesznek főleg a legsemmitmondóbb és soha meg nem történt dolgok, természetesen óriási feltűnést keltően megírva.

Egy ur nagyot tüszent a kiállításban, és e közben kissé megtántorodik. Ez az eset úgy lesz megírva, hogy az illető szélhűdés érte, és amint hanyattvágódott a földön, óriási csoportosulás támadt körülötte.

Egy csinos zsidó leány találkozik egy pappal, ki a leányval levő papának köszön. — Ez feltűnő új és eredeti kidolgozva, hogy egy szép aradi zsidó leány kikeresztelkedik és egy pap civillé lesz (Itt jönnek aztán az eszembontó pikáns sejtések.)

Egy kiállítóknak a nagy melegben megindul az orra vére, amiért is egy rejtett helyre félvönul és bosszúságában mormog. — Mi természetesebb, mint hogy ebből egy kiállítási tragédia lesz, amely szerint egy meg nem nevezett kiállító — abbeli elkéserevésében, hogy nem fog díjat nyerni — öngyilkosságot követel el, és a becsüvéső ember vérevel festette be a kiállítás egyik helyiségének falát.

Egy hölgy véletlenül elejté zsebkendőjét, mire az öcsuse lehajol és felveszi. A hölgy pedig tréfásan ott hagyja az öcsésnél, mert nála még három van. — Ez elsőrangú stoff, mely "Magszakadt viszony" cím alatt lesz megneveelve olyképpen, hogy egy szép asszony régi udvarlójától tegnap nem fogadta el elejtett zsebkendőjét, mire a fiatal ember zavartan és dult arccsal tekintett a várbeli puska müves kiállított tárgyaira... (A kínos jelenetek sok tanja akadt.)

Ilyen genre-ban lesznek feldolgozva: Vidékről bejött hölgyek kalandjai, szenzációs protekciók a zsüri körében, meg nem történt betörési kísérletek a kiállítás helyiségben, a zsüri eltolása miatt öngyilkosságot lendítők esetei, egy igen magas személyiség inkognitója, vagy a titokban megnevezett kiállítás, a kocsin és szines cipőkben érkező névsora, vagy esetleg naponként közölve: a szökök, barnák, kövérek, soványok, tyukszemek és katolikuskok névsorai.

Az ilyen dolgok tudvalevőleg mind lapba valók és emelik a lapok tekintélyét, tehát az e tekintetben eddig érzett zűkségen fog segíteni az új vállalat, mely a fent halvány körvonalokban jelzett cikkek seregét fogja piacra vinni, s mint valami jól megüszesített vasakat fogja készen tartani: a "hasból" írott mesék halmazát, a soha meg sem történt dolgok krónikáit...

HIREK.

König Gusztáv báró tábornagy, gyalogsági főfelügyelő, tegnap szemlélt tartott a várbeli he yörög főlöt. A szemle után a várbeliek annak a különös jelenetnek voltak szemtanúi, hogy egy tábornok katonái tiszteletteljes "stellung"-ban magyarázgatja az aradi vár nevezetességeit egy ezredesnek. Ugyanis König a 91. számú gyalogezred tulajdonosa és az aradi vár megtekintésénél ezredének ezredesi egyenruháját vette föl. A tábornagyot Cronenbold tábornok kalauzolta. König Gusztáv tegnap elutazott Aradról Temesvárra s vele együttelhagyták városunkat az ide érkezett tábornokok is.

Október hatodika. Az aradi vértanú-szobor leleplezési ünnepélyére a városi közgyűlés által annak idején kiküldött meghívó bizottság tegnap délután 5 órakor tartotta alakuló ülését, mely alkalmából megválasztatták: Elnöknök: Hász Sándor, küldöttségi alelnök: Pekár Károly, jegyzők: Vizer Péter és Steinhardt Mór dr. A bizottság első feladatnak tartotta a meghívók megszerkesztését egy az egyesek, mint a különféle testületek számára, s azokat rövid idő múlva szét is fogja küldeni.

Dessewffy Sándor csanádi püspök jelenleg a karlsbadi fürdőben időz. Ugy augusztus közepén innen Kassára megy,

hol a kassai püspök fölszenteli. Kassáról Temesvárra indul, ahol bogtattják őt püspöki székébe. A beigtatás fradalmait a csanádi püspök Makón fogja kipiheenni.

Az aradi gazdasági egylet igazgató-sága ezen az uton is felkéri a megyebeli birtokos urakat, kik a kiállításra szánt és az egylet gyűjteményes kiállításra keretében beutatatandó magterményeket meg be nem küldötték, hogy ezt haladéktalanul megtegyék, mert e hó 25-én (hétfőn) a berendezéshez okvetlenül hozzá kell fognu.

A napiparancs. Örökké nevezetes emlékü lesz háziezredünkél a tegnapi napiparancs, melyben Waldstäden báró tábornagy a várparancsnoknak teljes megelégedését és dícsérétéet fejezi ki a König Gusztáv ö exziája előtt lefolyt gyakorlatok felett, illetve meglesieri a csapatok ügyességét és magatartását, meghagyva, hogy e nyilatkozatát a legény-séggel napiparancsban közöljék.

Az aradi kiállítás és a rendőrtisztviselők. Nehéz feladat vár a rendőrségre a kiállítás tartama alatt. A szolgálati beosztás már el is készült s e szerint 5 rendőrtisztviselő fog a köz- és vagyontbizottság, valamint a rend fölött örködni. Teszik pedig ezt olyanképpen, hogy minden tisztviselő négy egymásutáni napon tart éjszakai inspekciózt s csak az ötödik napon pihenőnapja. Fáradozásban tehát nem lesz hiánya a rendőrségnek, s éppen ez okból kérvényt intéztek a tanács-hoz, hogy a kiállítás tartamára fizetéseiket felemelje. Nézetünk szerint ez méltányos dolog is volna.

Az aradi keményítő-gyárnak, mely az utjermen-utczában van, rossz híra támadt. Nem mintha az általa gyártott keményítő lenne rossz, hanem hogy maga az épület roskadozó lett, számos gerendája olyan korhadt, hogy katasztrófától lehet tartani. A felmerült hírek folytán tegnap Virágh Lajos főmérnök és ifj. Nachtnébel Ödön városi mérnök a gyárral alaposan féltlviszgták. Véleményes jelentéseket benyújtották a kapitányi hivatalhoz, úgy is, mint egészségügyi és közbiztonsági hatóságokhoz. Most már a kapitánytól fűgg, vajjon teljesen beszünteti-e a gyár működését, vagy csak alapos rosvórást rendelt el, mert a véleményes jelentés nagymérvű bajokat konstatalt.

Árvaszék megvizsgálása. A lippai árvaszékot alaposan átvizsgálta a temesi árvaszék elnöke Kovacsics Gyula. Mindent a legnagyobb rendben talált, a mi felett ki is fejezte megelégedését.

A lóvonatu teherkocsik közlekedése. Tekintettel az utóbbi időkben előfordult számos szerencsétlenségre, mely a lóvonatu teherkocsik közlekedésére folytan előfordult, Aradváros főkapitánya jónak látta egy rendelt kibocsátást, mely által e balesetek meggátoltatnának. A nevezett rendelet a következő üdvös intézkedéseket tartalmazza: A városban csakis fékezéssel ellátott kocsi közlekedhetik. Ha a kocsin nincs ütés a kocsi számára, hogy a lóra kell ülnie. Az ötközöt ülésül használni, valamint a gyors hajtás tilos. Három kocsinál több nem csatlakozt össze s az utolsó kocsin egy vonatkísérő használandó. Az első kocsin vörös jelző lámpa tüzendő ki s a kocsi tartozik kurtéjt minél sürűbben használni. A teherkocsik reggel 5 óratól esti 6 óráig közlekedhetnek. Vásárok alkalmával csakis egy kocsi használható, s a lovak csupán lépésben haladhatnak.

A szál- és körömfajta Csanád-megye Palota és Nagylak, valamint Arad-megye Duid községében ujjalg fellépett.

Uj nagy omnibusz-vállalat. Mint velünk kitünő helyről közlik, egy előkelő aradi társaság — tekintettel arra, hogy a lóvasuti kocsik közlekedésének ritkasága egyáltalán nem elégti ki a közönség igényeit — egy nagy omnibusz-vállalatot létesít a lehető legrövidebb idő alatt. A lóvasuti kocsik ugyanis oly hosszú időközökben közlekednek, hogy a közönség tulajdonképpen akkor használhatja azokat, amikor éppen valahogy lehet, s nem amikor szüksége van rá, ugyanígy, hogy a mostani omnibusz-vállalat sikerrel versenyez a lóvasutal. Az új omnibusz-vállalat egyszerre öt nagy kocsit fog forgalomba bocsátani.

Véres kardpárbaj volt Temesvárról. Az Aradon is ismert s folytatott a mások becsületén rágóó Kádár Antal, a "Freimüthige" szerkesztője vívta Hódosy Lajos ügyvédjelölttel egy, a "Pesti Hírlap"-ban megjelent cikik miatt. Hódosy a mellén kapott egy hosszú és mély sebet, míg Kádár a fején és karján egy súlyos vágást, mely egymásnak a folytatása.

Felháborodás. A doktorans felháborodottan megy haza a vizsgáról, ahol megbuktatták.

Szögyen és gyalázat! megbuktatni nem olyan — ajánló levelek mellett.

A filoxera jelenléte legujabban Aradvármegye Boros-Sobos és Német-Pereg községében észleltetett, minek folytán nevezett községek határai már alá helyezetttek.

Honvédek fegyvergyakorlata. A nagyváradi 4. honvéd gyalogezred, melyhez Arad-megye honvédségének nagy része

arozik, augusztus hó 17-én kezd meg egygyerkorlatait, melyek 36 napon át ognak tartani.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen rokonok, Láng Ödön július hó 25-én nyughelyre tevése alkalmából a számos részvételüközt azért is uton is köszönetét nyilvánítja a mélyen szomorodott Láng-család.

A színesző leánya. Tegnap lapunkban jelentették, hogy Pajor Emilia színesző leányát anyjától, Balatonfüredről, vissza akarta szöketteti Sopronba, az Orsolya-szűzek kolostorába egy kolostorbeli növendékévé, ki egy apáca társaságában érkezett Balatonfüredre. Mikor már a szökevényeket letartózták a csendőrök, az Orsolya-szűzek fejedelmesszonya úgy nyilatkozott a soproni rendőr-alkapitány előtt, hogy az a növendék saját szive ságatát követve utazott Balatonfüredre s hogy a növendéket sajátjukból fedezték az utiköltségeket. Ennek ellenében most a következők táviratát küldte Balatonfüredre Pajor Emilia: „Soproni apácafejedelmesszony küldötte szökésre csábítás alatt fogott el. A letartóztatott leány jegyzőkönyvileg elismerte a szolgabíró előtt, hogy őt a fejedelmesszony küldte és bízta meg leányom elszöktetésével, aki neki 25 forintot adott is utiköltségre. A szökötő és a fejedelmesszony ellen fenytő vizsgálatot kértom. Pajor Emilia.”

Nyilvánvaló köszönet és kérelem. A szent-leányfalvi magyar iskola építési céljaira a ref. lelkesít hivatal utján, a már köztötteken kívül, újabbat a mai napig a következő adományok folytak be: A 46. számú iven: Bedrich József, Julász József, Rózsa Fülöp, Silling György, Lukács János 20—20 kr, Varga Károly 30 kr, Rajla Zsigmond 50 kr, Kolbenhajer László 1 ft, Berzevics József 1 ft. — Az 52. számú iven: Isekut István 2 ft. — Az 58. számú iven: Bojós Mátyás 1 ft. — A 129. számú iven: Gavriovics István 50 kr, V. N. 20 kr, Novák István 50 kr, Popovics Péter 20 kr, Antal Antal 50 kr, Vojtek Kálmán 30 kr. — A 135. sz. iven: Szekula Péter 1 ft, Bolus István 5 ft, W. 50 kr, Vöber Samu 50 kr, Farkas György 50 kr, id. Ilman István 50 kr, Magyar-Franzia Cognac-gyár 50 kr. — A 272. sz. iven: Czifra János 2 ft. — A 281. sz. iven: Abrai Lajos 1 ft. — A 382. sz. iven: Engel Mór 50 kr. — A 256. sz. iven: Czárán Gyula elhunyt testvére, Czárán Gergely helyett is 5 ft. — A 398. sz. iven: Dániel József 2 ft. — A 212. sz. iven: Plopu György dr I forint, Aradvármegy törvényhatósága 60 forint, Kolcsay-egyesület 25 ft. — A 136. számú iven: Tagányi István 2 ft. — A 149. sz. iven: Kabdebó Károly és a 166. sz. iven: Kabdebó Lajos 1 ft. — A 21. sz. iven: S. Nagy Sándor 1 ft. — A 338. számú iven: Sallay Béla dr 1 ft. Méltóságos Zselinszky Róbert gróf 10 szekér polyva. Összesen 119 ft. Az eddig begyűlt adományok összege 510 ft 90 kr. — Midőn ezen adományok vételét ez uton nyugtatni van szerencsénk, fogadják a nemes adományozók a magyar nemzet érdekében hozott hazafias áldozatukért, a gyűjtő urak pedig szives fáradsaikért a szent-leányfalvi ref. egyház hálás köszönetét. Iskolánk építésének ügyét a közönség további becses pártfogásába ajánlván, azon kérelemmel fordulunk Aradváros és megye közönségéhez, miszerint az egyházunk által kibocsátott felhívások kapcsában szétkülödtött gyűjtőleveleket, az úresen maradtakat is, a szent-leányfalvi ref. lelkesít hivatalhoz anynyival inkább mielőbb beküldeni sziveskedjenek, mert a szétkülödtöttek-ről a szent-leányfalvi ref. lelkesít hivatal az építési pénztárhozkal, illetve az alispáni hivattal számolni tartozik. Azon esetre, ha a gyűjtőlevél elveszett volna, kérik a gyűjtőlevélajánlókat, hogy a szent-leányfalvi ref. lelkesít hivatal igazolása céljából erről a nevezett hivattal rövid idő alatt értesíteni sziveskedjenek. Kelt Szent-leányfalván, 1890. július 23-án. Sz. Ondy Géza ref. lelkesít, Beke István építési pénztárnok.

Tisza Kálmán mint tüztöltő. A „bernyési” pusztáról (Nagy-Rábó mellett Bihar vármegyében) írja Sz. Málvine kisasszonynak egy rokona a következő sorokat: „Tördőri, a vereskereszt-egyleti bálból jöttünk volt haza, még fülemben a cigány zenéje, melyet elkap a zugó szél, ami szinte jó ósméne nagy forróságban, ha a buza földön 60—60 buzakereszt nem égne, — a cselőház is kigyuladt, a faluban verik félre a haragot, istenem! úgy félek a vesztől... éppen amikor érkezik — szerencsére — Tisza Kálmán és több ur és sebbel-lábbal az oltáshoz látunk és csakhamar sikerül nekik a veszedelmen erőt venni” stb. Tehát a volt miniszterelnök még mindig elementáris erővel működik.

Megható visszamelegedés. Osváth Pál leírja most, a Szunyogh Albert elhunytak, hogy 1848. nyarán mint álltak be a tizedik honvéd-zászlóaljhoz. Szunyogh Albert ott hagyta a hazáért szép fiatal nejét, gyermekét és szép nagy birtokát, s huzatta a „Bika”-ban Boka Károlyval a szebbnél szebb nótákat. Akkor daioáltak ezt is:

„És ti lányok! maradjatok pártába, igaz magyar nem szoríthat karjába, ki hóm maradt, nem érdemel, Aki elmegy, annak nem kell Feleség!

Könyeimnek záporából tenger lett, Mert itt hagy már a galamb engemet, Elmegy a házját védelni, Talán nem fog visszatérni Sohasem!”

Ott volt nem egyszer, távozó férje mellett, a fiatal feleség is, s az első versszak-

hoz még csak honleányilag mosolygott, de a másiknál már könybe lábadt a szeme. Férjét csakhamar hadnagynak nevezték ki s a vitéz zászlóaljál ott harcolt a perlaszi, tomaszóváci és alibunári sánczoknál, később pedig Erdélyben a Bem seregében. Mikor mindennek vége lett, mint bus hazafi gazdálkodott Esztáron. Fiait is egy puritan házával neveltette, Nagy Istvánnal, a Kústeinből kiszabadult politikai fogolylyal, aki később ref. lelkesít lett Nagyváradon. Jó kezekre bízta a fiait, hogy igaz magyarok legyenek.

A kolera. A párisi „Petit Journal” írja következőket: Az itteni „Tenon” körházban július 15-én egy Haillint Károly nevű 19 éves fiatal ember jelentkezett, kin kolera tünetei mutatkoztak. Másnap már oly komoly volt állapota, hogy a betegot külön szobába helyezték el. Loz rendőrönök kérdést intéztek Páris sz. drhoz, hogy kolera-otrasz, avagy ázsiai kolera esete forog-e feun, de eddig még nem nyert határozott választ.

Rövid hírek. Érdekes régiások kerültek napjénre a tolmányi Szárszék, egy vízmosás helyen; paraszotk turkáltak a földet s egyebek közt több aranyból készült tárgyat is találtak; a jövő hónapban rendezes ásásokat végeznek ott. — Felső-Pásztori községében kigyuladt egy pajta, rövid idő alatt hét ház, öt fészer és több más mellékelet esett a lángok martalékául; egy másfél éves gyermek, kinek szülői a mezőn voltak, a szobában megfúlta a füst közt. — Apátfalván a villám beütött egy akácfába és a közeli ablakban lévő Székely Elek kolozsvári egyetemi orvosnövendéket is érte s rögtön halálát okozta. — János házában nagy szél — iszonyú tűz volt, vagy száz ház égett le és a hajléktalan család keserves sorsot jutott. — Karlsbadból a bolgár fejedelem külön vonaton Coburgba utazott; szerdán látogatást tett a színházban Dóczy Lajosné páholyában és vele hosszabban tárgyalott. — Leitmeritzben a kerületi bizottság jóváhagyta Tolstoj „Kreutzer szonátja” cseh fordításának elkészítését, minthogy a mű a közérkösségbe utközik. — A Gattat bodenről írják, hogy Sutter bécsi turistát, ki a nagy Buchstein megmászását tervezte, péntek óta nem látták; atól tartanak, hogy baleset érte. — Tbein alsó-ausztriai község plébános a nagy részbenyészött kertjében van egy lúgas, melyben körülbelül 3000 róza van. — Bécsben felosztott az antiszemita Reformverein, mely megalakulásakor ezer tagot számlált, de most már tagok nélkül maradt.

Csarnok.

A boldogság.

Gróf Tolstoj Leo-tól.

Ufim megyében élt egy Iljás nevű baskir. Szegény szülőköl szarmazott és atyja meghalt, amikor Iljás alig egy évig volt nős. Iljás vagyona akkor hét kecskéből, két tehénből és husz juhóól állott. De Iljás, mint jó gazda, gyarapítani tudta vagyonát. Reggeltől estig feleségével együtt folytonosan munka mellett volt; korábban kelt fel és későbben tért pihenmi, mint a többiek, és így évről-évre gazdagabb lett. Harminczöt évig volt ily tevékeny Iljás és nagy vagyon gyűjtött.

Végre Iljás kérészát lovat, száztöven szarvasmarhát és ezerkét száz juhot birt. Szolgákat tartott, akik a csordákat őrizték, szolgálták, akik a tehenekeket fejtek, és palinkát főztek, vaját meg turót készítették. Mindennek sok felesleges vagyona volt és a környéken mindenki irigyelte. „Boldog ember ez az Iljás, — mondták róla — mily bőséghen él! Nem kell, hogy ohajtsa a halált.” Előkelő emberek keresték az ismeretségét és érdemnek tudták, ha vele barátságban lehettek. Távol vidékről jöttek vendégek hozzája és Iljás mindenkit szivesen látott, megvendégelte étellel, itallal. Akárki jött, kapott palinkát, théat és ürühust Iljás asztalánál. Alig érkeztek vendégek, azonnal levágtak egy ürét, söt kettőt is, és elkészítették; ha többen jöttek, akkor tinót vágtak le.

Gyermekekben volt Iljásnak két fia és egy leánya, minthárman házasok voltak már. Mikor Iljás szegény volt, a fiuk vele együtt dolgoztak és őrizték a nyáját, de hogy gazdag lett, könnyelműekké váltak és az itallnak adták magukat. Az idősebbiket egy verakésdés közben megölték és az ifjabb, kinek előkelő neje volt, nem akart többé engedelmkedni az édes atyjának, úgy, hogy Iljásnak külön gazdaságot kellett berendeznie számára. Házat, barmot és mindent adott neki, amire szüksége volt, és ezáltal jelentékenyen megapasztotta gazdaságát.

Nemsokára ezután valami ragály ütött be az Iljás juhái közé s ez igen megdézsmálta. Majd isőséges esztendő következett, a széna nem termelt és a barmok egy része a tél idején tönkre ment. Aztán a kirgizek elrabolták Iljás legjobb lovait, miáltal vagyona ujalog megcsappant. Mind mélyebben silyedt Iljás; ereje is évről-évre fogyott. S mikor Iljás 70 éves korához közeledett, el kellett adnia bundáit, szőnyegét, löszerszárait és szekereit; majd utolsó barnai kerültek eladásra és egy napon Iljásnak már semmije sem volt. Mielőtt alaposan körülnézhetett volna, már minden oda volt öreg napjaira feleségével idegen emberekhez kellett, hogy szolgáltassa álljon. Semmije sem maradt, csak a testén levő ruhája és felesége, Samszemagi, aki már szintén vén volt. Fia, akinek gazdaságot adott volt, messze, más országba költözökött, leánya meghalt; senki sem volt, akinél a vén emberek segítségét találhattak volna. Ekkor megkönyörült a két öregnek Mukamedsak, a szomszédjuk. Mukamedsak sem gazdagon, sem szegényen, egyszer-

rién élt, becsületesen. Megemlékezett róla, hogy Iljás mily jó szomszédja volt és részvételt szökött hozzá:

— Jöjj. Öregeddel nálam ellakhatol. Nyáron, amennyire korod bírja, a mezőn dolgozhatol, télen a barmokat etetheted, Samszemagi pedig a juhokat fejheti és palinkát főzhet. Táplálhi, ruházi foglak benneteket, és ha még egyébre is szükségetek lesz, csak szóljatok, mert teljesítem.

Iljás megköszönte a szomszédja jószágát s ez időtől kezdve feleségével együtt Mukamedsak családjánál élt. Eleintén nehezen esett a megváltozott helyzet, de nemsokára beleszóltak, elégedetten éltek és dolgoztak. A gazdának hasznára szögláltak ezek a munkások, mert az öregek maguk is gádzák voltak egykor és jól értettek minden munkához. Ha olykor Mukamedsak munkánál látta őket, mindig sajnálkozott, hogy akik nemrég olyan magas polcon voltak, ennyire silyedtek.

Egy napon Mukamedsakhoz vendégek jöttek, menyasszonyért, a leányát nézték. A molhaz is velök volt. Mukamedsak Iljással egy ürüt vágatótt és feltálla a vendégeknek. A vendégek ettek a husból, théat ittak, s aztán a palinkához fogtak. A gazda és a vendégek párnákon, szőnyegeken ültek s iddogálás közben beszélgettek, miáltal Iljás a házában és udvaron pontosan elvégezte dolgot. Mikor az ajtó előtt elment, meglátta öt Mukamedsak is gy szölt a vendégekhez:

— Látjátok ezt az öregot, aki itt megy?

— Láttam, — mond az egyik vendég — mi különös van vele?

— A különös az, hogy ez az öreg egykor vidékünk leggazdagabb embere volt. Iljásnak hívják; talán hallottát gazdagságáról?

— Persze, — felelt a vendég — a hire eljutott hozzánk is.

— Nos, látod, mostanra már nem maradt semmije. Nálam szolgál a feleségével együtt.

A vendég bámult, rázogatta a fejét és csemcsogott a nyelvével:

— Ime, így fordul a szerencse keze: az egyiket fölemeli, a másikat ledobja. Azt hiszem, nagyon busong elvesztett boldogságáért az öreg, nemde?

— Ki tudja? Csendesen él, elégedetten és szorgalmasan dolgozik — felelt Mukamedsak.

— Vajon nem beszélhetnének vele? — kérdezte a vendég. — Szeretném öt magát megkérdezní az élete sorsáról.

— Kérdezd, ha akarod — válaszolta a gazda. Aztán hangosan kiszölt:

— Babaj (baskir nyelven „nagyapó”-t jelent), jöjj be, igyál velünk egy pohár palinkát s hvid az öregedtet is.

Iljás bejött a feleségével, köszönt a vendégeknek s a gazdának, imát mondott s az ajtóhoz közel lekuporodott egy köre. Samszemagi ellenben a függöny mögé ment és a háziasszony mellé ült.

Iljásnak egy pohár palinkát adtak. Ő hajlongott a vendégek és gazda előtt, keveset ivott és félretette a poharat.

— Mond csak, apuskám, — kérdezte a vendég — ugy-e rosszi esik neked, hogyha minket így látsz és visszaemlékezel előbbien életedre, hogy mily boldogan éltél akkor és mennyire nyomorogsz most?

Iljás mosolygott és szölt:

— Ha én a boldogságról és szerencsétlenségéről való nézetemet elmondanám, nem hinnél bennük. Kérdezd inkább a feleségemet: amit ő érez, az a nyelvén is van, őszintén és legjobb meggyőződése szerint fog szölni.

— Nos, anyókrám, — fordult az idegen az asszonyhoz — mondsza, mint vélekedel előbbien boldogságod és mostani nyomorodról?

Es Samszemagi a függőnyél így szölt:

— Halld a véleményemet: Az öreggemmel ötven élt, a boldogságot s nem találtuk meg. Most azonban, hogy egy év óta semmink sem maradt és idegeneknél kell szöglálnunk — most megtaláltuk a valódi boldogságot s nem kívánunk többet.

A vendégek is csodálkoztak, a gazda is. Söt felállottak, hogy megnézzék, vajon komolyan beszél-e. Samszemagi összötte kezét, őszintén nézett rájuk, majd térjére tekintett, aki mosolygott. És tovább beszélt:

— Őszintén mondom ezt, nem tréfából. Fél évszázadig kerestük a boldogságot, s míg gazdagok valánk, nem találtuk meg. Most, hogy egy év óta semmink sem maradt és idegeneknél kell szöglálnunk, most megtaláltuk a valódi boldogságot s nem kívánunk többet.

— Miben van most a boldogságotok? — Azt is megmondhatom. Míg gazdagok valánk, nem volt egy órai nyugalmunk, nem is beszélgethettünk egymással, nem gondolhattunk lelki életünkre, nem imádkozhattunk, annyira el voltunk foglalva.

Ha vendégek jöttek, gondolkozni kellett, hogy mivel traktáljuk, nehogy megszölyjanak. Ha elmentek a vendégek, a szöglák után kellett nézni, mert ezek honynéli és lopni szoktak; nyitva kellett, hogy legyen a szemünk, szitkozódunk és ezzel vétkezünk. Aztán gondot adott, hogy a farkas a juhokat és borjakat ne bántsa, nehogy tolvajok törjenek be az istállóba, az udvarra. Ha aludni tértünk, remegtünk, hogy nem nyomják-e agyon a juhok a bárányokat; felkeltünk, kinéztünk az istállóba. S alig nyugodtunk meg, a bárányok miatt ismét gondunk volt, hogy honnan szerzünk elég szénát télire. Emellett nem egyszer vitakoztunk és civődöttünk az öregemmel; ő azt mondta: „Így legyen”, és azt, hogy „nem úgy,

de így”, és elégedetlenkedtünk. Így folytonosan aggdóds, véték vett körül s nem voltunk boldogok.

— Nos és most?

— Most Isten nevével kelünk fel, szerettel és egyetértéssel beszélünk egymással, nincs miért civakodjunk, nincs mire gondoljunk — kivéve, hogy a gazdát jól szögláljuk. Dolgozunk, amennyire erőnk engedi; szivesen dolgozunk, nehogy kára legyen a gazdának, hanem használja. Döbben kész van az ebéd, söt palinkát is kapunk. Ha hideg az idő, fát hasítunk és tűzet rakunk, söt egy bunda is akad. Van időnk egymással beszélgetni, lelki tödvőségünkre gondolni, Istenhez imárközni. Ötven évig kerestük a szerencsét és csak most találtuk meg.

A vendégek nevetni kezdtek, de Iljás így szölt:

— Ne nevessetek, mert nem tréfa ez, hanem az emberi élet ilyen. En is olyan balga valék egykor, hogy megsírtam az elvesztett gazdagságot, most azonban az Isten megvilágosította az igazságot, és nem a mi gyönyörűségünkre, hanem a ti oklásokra mondom ezt nektek.

— Helyesen van mondva — szölt a molhaz. — Iljás a szent valót mondta, az irásban is így van ez megírva.

Erre a vendégek elgondolkoztak és felhagytak a nevetéssel.

B. J.

Közgazdaság.

Vegyes közlemények.

Keletnémet-osztrák-magyar vasuti kötelek. Folyó évi augusztus hó elejével a keletnémet-osztrák-magyar vasuti kötelek II. rész 2-ik füzetéhez megjelent V. pótlék 21. oldalán foglalt Szegimalom-Rothenburg a. B) kiv. díjszabás 2.48 márká díjtétel 3.43 márkára, és ugyanott az Ungvár-Rothenburg a. B) kiv. díjszabás 2.66 márká díjtétel 3.66 márkára helyesbítetik. Budapest, 1890. július hóban. A m. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a köteleki vasutak nevében is.

A tarló feltörése nyomban az aratás után. Nagyon sok előnye van annak, ha az aratás után a tarlót azonnal feltörjük, minek elmulasztását sokan azzal szeretik indokolni, hogy nem érnek rá, mert sok a munkájuk; amióta a többvasz szántókeék állnak a gazdák rendelkezésére, azóta ez a kifogás nem áll meg, annál kevésbbé, ha tekintetbe vesszük azt, hogy később mily sok fáradságba és időbe kerül a talajt kelő állapotba hozni, ami az aratás után könnyen megtörténhetet volna. Erős maghullás következtében a felszántott talaj növénytakorát kap, mely később alászántatván, kitünően megtrágyazza; s ha még tatarját vagy repezét is vetünk beleje, a hatást jelentékenyen fokozhatjuk. Az ilyen zöld trágyának, ha hozzá még párolt csontlisztet is keverünk, sokkal nagyobb hatása van, mint a drága peruguanónak. A tél bekövetkezése előtt lehetőleg mélyen s nagy barázdákra felszántott földet tavasszal megboronáljuk s azonnal vetetünk beleje, anélkül, hogy újra fel kellene szántani. E művelési rendszernek két előnye van: először, az a földréteg, mely az utolsó évben felült volt, a tarlóval és trágyával együtt alá kerül, az alsó talaj pedig felszínre jut; másodsor, a levegő, világosság, melegség, tagy és nedvesség jobban átjárhatják a földet s a tápanyagokat jobban átváltoztathatják benne. A termő réteg a télen át meglazult s oly lazává vált, amilyené a legjobb eszközökkel sem lehetett volna tenni. E körül-mény következtében megtartja az annyira szükséges téli nedvességet s felülete sokkal gyorsabban felszikkadván, tavasszal sokkal korábban vehetünk beleje, mint más földekbe. Az így megművelt földön sohasem állhat be az eszt, mely az ősi és tavasi szántásnak következménye szokott lenni, hogy t. i. az ősszel alá-szántott gyommagvak a tavasi szántással ismét a felső rétegekbe kerülnek, ahol kihajtanak s a vetéseket elgázolják. Nem esoda tehát, ha az ily művelés mellett a földet tele vannak gíz-gazzal, de ha a tarlót az aratás után azonnal feltörjük, a gyommagvakat alászántjuk s tavasszal nem hoznak fel a felszínre, a föld alatt bizonyos mértékben elvesztik csirázó kó-pességüket s tönkre mennek.

Termények állapota a szegedi határbán. Jó forrásból közölhetjük a következőket. Zöld terményeink közül a szegedi határbán a tengeri a napokban kapott (bár csekély) eső után javulásnak indult, kőtése már megvan, most szürem fejlődik. Egy-két eső után kirepöködik. A burgund-répa szépen nő, erősen testesedik s úgy látszik, hogy a kívánalnak teljesen ki fogja elégiteni, ha csak valami fereg még ezután bele nem üt. Most nincs októtt tartani. A burgund-répa ol hasonlóképp nyilatkozhatunk, bár egy kis eső nagyon is ráférne. Az eddig hántott fészkek eléggé sűrű termést érnek. A paprika gyönyörű, valósággal áldott termést ígér. A hőség alig ártott valamit. A dohánny levelei szélesek, ragyamatosok, erősen virágozik. A széna kazlakban; s ar-jura nice kilitás. A szárazság folytán kiszült. Majdnem ez a sors érte a mesterségs takarmányokat is. A gyümölcsök közül a sárga barackok jó részben már le is szedték. Nagy termés volt s ami örvendetes, a szalmatanyákról tömelen meny nyiségűt szállítottak külföldre, nétermászáját 9—10 forintjával árusítván. A szöllő elvirágozott, szemése már borsoszemnyi. Nem kielégítő, közepes termést adhat csak. Sok helyütt nagyot ártott a peronospora (penész-gomba). A gazdák igyekeztek, amennyire ide-jük és alkalmuk volt, védekezni. Egyébként azt tartják, hogy még javulhat.

Hivatalos piaci árak Aradon

— Julius hó 25-én. —
Gabonmék: tiszta buza legnehezebb 6 ft 50 kr, közép 5 ft — kr, kőszeres legnehezebb 5 ft 80 kr, közép 5 ft 70 kr, arpa legnehezebb 5 ft — kr, közép 4 ft 70 kr, zab legnehezebb 4 ft 80 kr, közép 4 ft 60 kr, retek-repeze legnehezebb — ft — kr, kukorica 5 ft 15 kr, új kukorica — ft — kr 100 kilónként.

Liszt: Legfinomabb 17 ft 60 kr, legfinomabb I. 17 ft — kr, zsemle 16 ft 80 kr, fehér kenyér 14 ft 80 kr, fekete kenyér 9 ft 50 kr, rozs 12 ft 50 kr, tengeri 6 ft 50 kr 100 kilónként. Dara tiszta búzából 17 ft 60 kr, árpakása 15 ft 50 kr 100 kilónként.

Hüvelyesek: Borák 20 ft — kr, bab 10 ft 50 kr, lenese 24 ft — kr, kőszeres 12 ft 50 kr, burgonya 3 ft — kr 100 kilónként.

Széna: 1. kőtt legjobb 4 ft — kr, közép 3 ft 50 kr, kőtt legjobb 3 ft 50 kr, közép-szerű 3 ft — kr egy mázsa.

Kőtt vagy ágyi szalma: Legjobb 2 ft 50 kr, közép-szerű 2 ft — kr egy mm.

Takarmányszalma: Legjobb 2 ft — kr, közép-szerű 1 ft 50 kr egy mm.

Alomszalma: Legjobb 1 ft 50 kr, közép-szerű — ft — kr egy mm.

Fa: Bükk 3 ft — kr, csor 3 ft — kr, szilfa 3 ft — kr, fenyő 2 ft — kr, nyírfa 2 ft — kr egy köbméter.

Mes: Marha 52 kr, borjú 80 kr, disznó 52 kr, juh 30 kr, disznósír 68 kr, szalonna 58 kr, vaj — ft 80 kr, olvasztott vaj 1 ft — kr kilója.

Vegyesek: Borászok 70 kr, tej 10 kr, fehér 6-bor 36 kr, fehér-uj-bor 24 kr, vörös 6-bor 80 kr, vörös-uj-bor 60 kr, ezet 6 kr, palinka (szilva) 70 kr, sör — kr egy liter.

Zöldség: Kól (Kohl) 12 kr, kalaráb (Kohlrabi) 12 kr, veres vagy cökklarópa 12 kr, sárga murók-répa 12 kr, vereshagyma 8 kr, fokhagyma 16 kr, czeiler 12 kr, petrezselyem 12 ft, pasternák 12 kr, fejes káposzta 20 kr, paradicsom 6 kr, saláta — kr, leveszöldség (Suppengrün) 12 ft, 100 db ugorka 2 ft, tojás darabja 2 ltr, bors 1 ft 40 db, parika 1 ft 20 kr kilogramm =ként.

Aradi gabon piacz.

Julius 25.
Mérsekkelt behozatal. Uj buza 6.20—60; árpa 4.80—90; rozs 4.90—5.—; kukorica 5.—.

Budapesti gabonátözsdé.

Julius 25.

A buza-üzlet jul. 24-én határozottan szilárd irányt követett. A kintlát 6 árúból gyér volt, új árúból szintén gyöngek a felhozatok és távolról sem felelnek meg a keresletnek, mert nemcsak malom vásárolnak, hanem sárga buza (sehorzszágha és jobb minőségű Dó-Némotországha, de csakis kész, elszállítható áru keresetnek). A malom már a későbbi szállításra szóló ajánlatokat is figyelembe veszik.

Amerika 1¹/₂ centtel magasabb, mérsekkelt kintlát, kedvező vételűvel. 12,000 métermáza forgalom, 5—10 krral magasabb árak.

Tavaszi buza 7.49—50; ősi buza 7.08—09; kukorica 5.35—37; zab 6.17—19.

Hivatalos effektív árak:

Buza	6 bőségi	78—80 kg	frt—	frtg
—	tiszavideki	75—80	7.60	8.15
—	uj	77—81	7.15	7.60
—	6 postvideki	75—80	7.55	8.10
—	uj	77—81	7.10	7.55
Rosza	uj	70—72	5.95	6.15
Arpa	takarmány	60—62	—	—
—	égetni való	62—64	—	—
—	erőföldci	64—66	—	—
Zab	—	39—41	7.75	8.—
Tengeri	bőségi	75	6.35	5.40
—	másnemű	73	5.25	5.30
Koles	—	—	—	—
Repeze	káposzta	—	10.50	10.75

Déli 1 órákor hivatalosan záródtak:

Szokványbuza őszre	—	frt 7.—	7.01
Szokványbuza tavaszra	—	7.41	7.43
Tengeri július-augusztusra	—	5.38	5.35
Tengeri augusztus-szeptemberre	—	5.35	5.36
Uj tengeri 1891 május-júniusra	—	5.19	5.21
Szokványbuz őszre	—	6.19	6.24
Szokványbuz tavaszra	—	6.32	6.34
Káposztarepeze aug.—szept.—re	—	10.80	10.85

Délután 5 órákor záródtak:

Szokványbuza őszre	—	frt 7.02	7.04
Szokványbuza 1891 tavaszra	—	7.43	7.45
Tengeri július-augusztusra	—	5.38	5.35
Tengeri augusztus-szeptemberre	—	5.35	5.37
Uj tengeri 1891 május-júniusra	—	5.19	5.21
Szokványbuz őszre	—	6.19	

